

УДК 657.1:339.37.+615

Т.І. Кобилюх, аспірант, Львівська комерційна академія, м. Львів

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ТОРГОВОЇ НАЦІНКИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ ФАРМАЦЕВТИЧНИМИ ТОВАРАМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

У статті автором досліджено актуальні проблеми обліку торгової націнки на підприємствах роздрібною торгівлі фармацевтичними товарами. Подано основні шляхи їх вирішення.

Ключові слова: облік, торгова націнка, роздрібна торгівля.

Постановка проблеми. Правильне відображення в бухгалтерському обліку товарних надбавок підприємств роздрібною торгівлі на фармацевтичні товари, які оприбутковують та обліковують за продажними цінами, раціональне й об'єктивне визначення та списання товарних надбавок на реалізовані товари, в тому числі реалізованої торгової націнки, має важливе значення для визначення фінансових результатів діяльності та рівня рентабельності роздрібною торгівлі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблем обліку торгової націнки на підприємства з роздрібною торгівлі присвячені праці багатьох українських вчених, зокрема Павлюк І., Лемішовська О.С., Лемішовський В.І., Пуздрач Л.І., Куцик П.О. та ряду інших.

Постановка завдання. Метою статті є розкрити актуальні проблеми бухгалтерського обліку торгової націнки на фармацевтичні товари та подати можливі шляхи їх вирішення.

Виклад основного матеріалу. У підприємствах роздрібною торгівлі фармацевтичними товарами Планом рахунків окремих синтетичний рахунок для обліку торгової націнки на товари не передбачений. Її обліковують на рахунку 28 «Товари», субрахунок 285 «Торгова націнка» [3, с. 543].

По дебету субрахунків 281-284 відображається надходження товарів (тари) і збільшення їх вартості, а по кредиту – зменшення.

По кредиту субрахунку 285 відображається збільшення суми торгової націнки, по дебету – зменшення (списання). Списання за рахунок суми торгової націнки на реалізовані товари відображається по дебету субрахунку 285 і кредиту субрахунків 281 і 282. При цьому до звітності включається згорнуте по всіх субрахунках сальдо рахунку 28 [2, с. 80-82].

Об'єднання на рахунку 28 «Товари» активних субрахунків для обліку товарів і тари з контрактивним пасивним регулюючим субрахунком 285 «Торгова націнка» з точки зору теорії й практики бухгалтерського обліку явище аномальне. Нічого іншого, крім плутанини в бухгалтерських записах товарних операцій воно дати не може.

Тому в робочому плані рахунків підприємств роздрібної торгівлі фармацевтичними товарами з метою спрощення синтетичного й аналітичного обліку та уникнення плутанини в бухгалтерських записах для обліку товарних надбавок доцільно виділити окремий синтетичний рахунок 29 «Торгова націнка», закріпивши за ним резервний номер другого класу рахунків «Запаси».

У даному випадку до синтетичного рахунку 29 «Торгова націнка» доцільно виділити такі субрахунки:

291 «Товарні надбавки на фармацевтичні товари в оптових складах»;

292 «Товарні надбавки на фармацевтичні товари в роздрібній торгівлі»;

293 «Товарні надбавки на фармацевтичні товари, що виготовляються в межах аптеки».

В роздрібній торгівлі фармацевтичними товарами, які обліковують товари за продажними цінами, практично не можливо відобразити в синтетичному й аналітичному обліку та раціонально визначити безпосередньо на рахунку 28 «Товари» фактичну собівартість реалізованих товарів.

На перший погляд наведені в «Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.199 р. № 291» та в типовій кореспонденції рахунків бухгалтерські записи на відображення в бухгалтерському обліку фактичної собівартості реалізованих товарів, які обліковують за продажними цінами, можливі, а дійсно мають нераціональне методологічне вирішення цього питання [1, с. 18].

Проблему організації та ведення бухгалтерського обліку в торгівлі доцільно вирішувати на основі раціонального застосування в новій системі бухгалтерського обліку відпрацьованих раніше, звичних та раціональних способів і прийомів, змінивши їх відповідно до вимог національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та Плану рахунків.

Виходячи з викладеного, фактичну собівартість реалізованих товарів слід визначати на субрахунку 902 «Собівартість реалізованих товарів», про що свідчить назва субрахунку, а суму торгової націнки, яка відноситься за розрахунком до реалізованих товарів, потрібно списувати такою кореспонденцією рахунків:

Д-т 29 «Торгова націнка» К-т 902 «Собівартість реалізованих товарів» - на зменшення продажної вартості реалізованих товарів, що слід відображати за дебетом субрахунку 902, або рівнозначним записом способом червоного сторно:

Д-т 902 «Собівартість реалізованих товарів» К-т «29 «Торгова націнка» - на зменшення дебетового обороту субрахунку 902 «Собівартість реалізованих товарів», де врахована продажна вартість товарів.

Для раціональної організації синтетичного й аналітичного обліку на підприємствах роздрібної торгівлі фармацевтичними товарами у робочому плані рахунків доцільно до рахунку 28 «Товари» ввести окремі субрахунки: 281 «Фармацевтичні товари на складах»; 282 «Фармацевтичні товари в роздрібній торгівлі»; 283 «Тара під фармацевтичними товарами».

Висновки:

1. Облік торгової націнки на окремому синтетичному рахунку 29 «Торгова націнка» дасть можливість значно спростити бухгалтерські записи в синтетичному й аналітичному обліку, уникнути плутанини в записах.

2. Фактичну собівартість реалізованих товарів слід визначати не на рахунку 28 «Товари», а на рахунку 902 «Собівартість реалізованих товарів», який за економічним змістом для цього і призначений.

3. Найбільш правильним і раціональним є визначення торгової націнки, яка відноситься до реалізованих товарів, за правою стороною балансової формули через визначення попереднього сальдо торгової націнки на відповідному субрахунку товарних надбавок: попереднє сальдо товарних надбавок мінус товарні надбавки за розрахунком на залишок товарів дорівнює сумі реалізованої торгової націнки.

Список використаних джерел

1. Павлюк І. Проблеми бухгалтерського обліку торгової націнки. / Іван Павлюк // Науково-практичний журнал «Бухгалтерський облік і аудит». – 2008. – №2. – С. 15-25.
2. Пуздрач Л. І. Бухгалтерський облік на підприємствах сфери обігу споживчої кооперації. Частина 1: Навчальний посібник. / Л. І. Пуздрач, П. О. Куцик. – Львів: Львів. комерц. акад., 2003. – 104 с.
3. Хом'як Р. Л. Бухгалтерський облік в Україні. / Хомяк Р. Л. – Львів: Інтелект-Захід, 2003. – 820 с.

Annotation. The author of the article studied a number of problems which are connected with accounting of trade raise in the businesses of retail trade of medicine and products of medical purpose. The main ways of solving the problems are given.

Key words: accounting, trade raise, retail trade.

23

УДК 657. 372.12.338. 515

Л.П. Миськів, аспірант, Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПРИБУТКУ

Висвітлення питання теоретичної сутності організації обліку формування та використання прибутку та внесення певних пропозицій щодо покращення ведення організації обліку.

Ключові слова: прибуток, витрати, калькуляція, фінансовий результат.